

Pentru comenzi:
Tel: 021 430.3098
021 440.1002
e-mail: comenzi@booklet.ro
web: www.booklet.ro

ORGANIZATOR

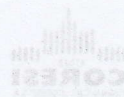
Fise de lucru din operele scriitorilor canonici,
organizate pe genuri literare:

ANALIZA TEXTULUI LITERAR PENTRU LICEU — APLICAȚII —

821.135.1.08

Modele pentru rezolvarea subiectelor de bacalaureat care valorifică:

- încadrarea în epoci și curente literare
- apartenența la genuri și specii literare
- caracterizări de personaje

 Booklet
2018

© Editura Booklet 2018

Toate drepturile asupra lucrării aparțin

ORGANIZATOR

A. Fișe de lucru din operele scriitorilor canonici, organizate pe genuri literare:

- ◆ genul epic: Ion Creangă, Ioan Slavici, Liviu Rebreanu, Camil Petrescu, G. Călinescu, Marin Preda
- ◆ genul liric: Mihai Eminescu, George Bacovia, Ion Barbu, Lucian Blaga, Tudor Arghezi, Ion Pillat, Nichita Stănescu
- ◆ genul dramatic: I.L. Caragiale, Camil Petrescu, Marin Sorescu

B. Modele pentru rezolvarea subiectului al II-lea de Bacalaureat care valorifică:

- ◆ încadrarea în epoci și curente literare
- ◆ apartenența la genuri și specii literare
- ◆ caracterizări de personaje

Sugestii de rezolvare

A. Fișe de lucru

Ion Creangă

- „Povestea lui Harap-Alb”.....4

Ioan Slavici

- „Moara cu noroc”.....8
- „Mara”.....15

Liviu Rebreanu

- „Ion”.....19

Camil Petrescu

- „Ultima noapte de dragoste, întâia noapte de război”.....31

G. Călinescu

- „Enigma Otiliei”.....42

Marin Preda

- „Moromeții”.....50

Mihai Eminescu

- „Floare albastră”.....70
- „Luceafărul”.....72

George Bacovia

- „Plumb”.....93
- „Amurg violet”.....95

Tudor Arghezi

- „Flori de mucigai”.....97
- „Psalm [Te drămuiesc în zgomot și-n tăcere]”.....99

Lucian Blaga

- „Eu nu strivesc corola de minuni a lumii”.....101
- „Gorunul”.....103

Ion Barbu

- „Joc secund [Din ceas, dedus...]”.....105
- „Riga Crypto și Iapona Enigel”.....107

Ion Pillat

- „Aci sosi pe vremuri”.....113

Nichita Stănescu

- „Către Galatea”.....116
- „Poveste sentimentală”.....118

I. L. Caragiale

- „O scrisoare pierdută”.....120

Camil Petrescu - „Suflete tari“	130
„Iona“	134

B. MODELE ȘI APLICAȚII PENTRU REZOLVAREA SUBIECTULUI AL II-LEA DE BACALAUREAT

Liviu Rebreanu, „Ion“	144
Camil Petrescu, „Ultima noapte de dragoste, întâia noapte de război“	146
Camil Petrescu, „Jocul ielelor“	147
Tudor Arghezi, „Testament“	148
Mihai Eminescu, „Dorința“	149
Grigore Ureche, „Letopisețul Țării Moldovei“	150
Ion Budai- Deleanu, „Țiganiada“	151
Grigore Alexandrescu, „Umbra lui Mircea la Cozia“	152
Costache Negruzzi, „Alexandru Lăpușneanul“	153
George Bacovia, „Moină“	157
George Bacovia, „Lacustră“	158
Lucian Blaga, „Paradis în destrămare“	159
Nichifor Crainic, „Șesuri natale“	160
Mircea Cărtărescu, „Adio! La București“	161
Mircea Cărtărescu, „Fata cu șosete de diamant“	162
I. L. Caragiale, „O scrisoare pierdută“	163
Liviu Rebreanu, „Pădurea spânzuraților“	165
Nichita Stănescu, „În dulcele stil clasic“	168
Marin Preda, „Moromeții“	169
Nicolae Breban, „Animale bolnave“	172
Ion Creangă, „Dănilă Prepeleac“	174
George Coșbuc, „Nunta Zamfirei“	175
Mihai Eminescu, „Sărmanul Dionis“	176
Vasile Alecsandri, „Chirița în provincie“	178

SUGESTII PENTRU REZOLVAREA ITEMILOR180

Fișa 1 - Ion Creangă

Citește textul și răspunde cerințelor formulate:

Amu cică era odată într-o țară un crai, care avea trei feciori. Și craiul acela mai avea un frate mai mare, care era împărat într-o altă țară, mai depărtată. Și împăratul, fratele craiului, se numea Verde-împărat; și împăratul Verde nu avea feciori, ci numai fete. Mulți ani trecură la mijloc de când acești frați nu mai avură prilej a se întâlni amândoi. Iară verii, adică feciorii craiului și fetele împăratului, nu se văzuse niciodată de când erau ei. Și așa veni împrejurarea de nici împăratul Verde nu cunoștea nepoții săi, nici craiul nepoatele sale: pentru că țara în care împărățea fratele cel mai mare era tocmai la o margine a pământului, și crăia istuilalt la o altă margine. Și apoi, pe vremile acelea, mai toate țările erau bântuite de războaie grozave, drumurile pe ape și pe uscat erau puțin cunoscute și foarte încurcate și de aceea nu se putea călători așa de ușor și fără primejdii ca în ziua de astăzi. Și cine apuca a se duce pe atunci într-o parte a lumii adeseori dus rămânea până la moarte.

Dar ia să nu ne depărtăm cu vorba și să încep a depăna firul poveștii.

Amu cică împăratul acela, aproape de bătrânețe, căzând la zăcare, a scris către frăține-său craiului, să-i trimită grabnic pe cel mai vrednic dintre nepoți, ca să-l lase împărat în locul său după moartea sa. Craiul, primind cartea, îndată chemă tustrei feciorii înaintea sa și le zise:

– Iaca ce-mi scrie frate-meu și moșul vostru. Care dintre voi se simte destoinic a împărăți peste o țară așa de mare și bogată, ca aceea, are voie din partea mea să se ducă, ca să împlinească voința cea mai de pe urmă a moșului vostru.

(Ion Creangă, „Povestea lui Harap-Alb”)

Libris

1 **Precizează valoarea expresivă a incipitului textual.**

Incipitul textual este reprezentat de secvența introductivă a textului.

2 **Prezintă semnificația une figuri de stil identificate în fragmentul dat.**

3 **Precizează perspectiva narativă a textului.**

Perspectiva narativă reprezintă punctul de vedere al naratorului în raport cu universul imaginar, cu personajele care evoluează în spațiul ficțiunii artistice. Clasificare: perspectivă omniscientă (obiectivă), internă (subiectivă, relatare la persoana I, narator-personaj), externă (cu narator-martor), pluriperspectivism (perspective subiective multiple).

4 **Comentează semnificația enunțului:** „Și cine apuca a se duce pe atunci într-o parte a lumii adeseori dus rămânea până la moarte.”

5 **Identifică în text două mărci ale oralității.**

Oralitatea este calitatea a stilului unei scrieri beletristice de a părea vorbit, dând expunerii un caracter spontan și viu.

6 **Argumentează apartenența textului la specia literară basm.**

Basmul este o specie a genului epic în proză cu numeroase personaje ridicate la rangul de simbol, în care se prezintă confruntarea dintre bine și rău, soluționată, de regulă, printr-un final fericit. Elementul fabulos este acceptat prin convenție, ca aparținând firescului, indicii temporali și spațiali sunt vagi, generalizând întâmplările relatate. Sunt prezente motive specifice: cifra trei, superioritatea mezinului, călătoria, probele inițiatice, nunta etc.

Fișa 2 - Ion Creangă

Citește textul și răspunde cerințelor formulate:

Iar Spânul, văzând că i s-a dat vicleșugul pe față, se repede ca un câine turbat la Harap-Alb și-i zboară capul dintr-o singură lovitură de paloș, zicând:

– Na! așa trebuie să pățească cine calcă jurământul! Dar calul lui Harap-Alb îndată se repede și el la Spân și-i zice:

– Pân-aici, Spânule! Și odată mi ți-l înșfacă cu dinții de cap, zboară cu dânsul în înaltul cerului, și apoi, dându-i drumul de-acolo, se face Spânul până jos praf și pulbere. Iară fata împăratului Roș, în vălmășagul acesta, repede pune capul lui Harap-Alb la loc, îl înconjură de trei ori cu cele trei smicele de măr dulce, toarnă apă moartă, să stea sângele și să se prindă pielea, apoi îl stropește cu apă vie, și atunci Harap-Alb îndată învie și, ștergându-se cu mâna pe la ochi, zice suspinând:

– Ei, da' din greu mai adormisem!

– Dormeai tu mult și bine, Harap-Alb, de nu eram eu, zise fata împăratului Roș, sărutându-l cu drag și dându-i iar paloșul în stăpânire.

Și apoi, îngenunchind amândoi dinaintea împăratului Verde, își jură credință unul altuia, primind binecuvântare de la dânsul și împărăția totodată.

După aceasta se începe nunta, ș-apoi, dă Doamne bine!

Lumea de pe lume s-a strâns de privea,

Soarele și luna din cer le râdea.

Ș-apoi fost-au poftiți la nuntă: Crăiasa furnicilor, Crăiasa albinelor și Crăiasa zânelor, minunea minunilor din ostrovul florilor!

Și mai fost-au poftiți încă: crai, crăiese și-mpărați, oameni în seamă băgați, ș-un păcat de povestar, fără bani în buzunar. Veselie mare între toți era, chiar și sărăcimea ospăta și bea!

Și a ținut veselie ani întregi, și acum mai ține încă; cine se duce acolo bea și mănâncă. Iar pe la noi, cine are bani bea și mănâncă, iară cine nu, se uită și rabdă.

(Ion Creangă, „Povestea lui Harap-Alb”)

1 Menționează două teme/ motive literare specifice basmului din textul dat.

Respect pentru oameni și cărți

Tema textului se referă la ideea generală, conținutul abstract al unei opere literare; motivul este unitatea minimală care exprimă la nivel particular tema. Motive literare specifice basmului pot fi: cifra trei, superioritatea mezinului, călătoria, probele inițiatice, nunta etc

2 Precizează tipul de personaj întruchipat de cal și motivația intervenției sale.

Una dintre trăsăturile principale ale basmului este prezența personajelor miraculoase.

3 Prezintă semnificația morții în contextul dat.

4 Explică simbolistica nunții din text.

Simbolul este procedeul expresiv prin care se sugerează o idee sau o stare sufletească și care înlocuiește o serie de reprezentări.

5 Comentează, în 60-100 de cuvinte, formula specifică basmului prezentă în text.

Formulele specifice basmului sunt: formula inițială, formulele mediane, formula finală.

6 Exprimă-ți opinia în legătură cu arta narativă a autorului.

Arta narativă se referă la particularitățile limbajului artistic al unui scriitor.

Citește textul și răspunde cerințelor formulate:

– Omul să fie mulțumit cu sărăcia sa, căci, dacă e vorba, nu bogăția, ci liniștea colibeii tale te face fericit. Dar voi să faceți după cum vă trage inima, și Dumnezeu să vă ajute și să vă acopere cu aripa bunătații sale. Eu sunt acum bătrână, și fiindcă am avut și am atât de multe bucurii în viață, nu înțeleg nemulțumirile celor tineri și mă tem ca nu cumva, căutând acum la bătrânețe un noroc nou, să pierd pe acela de care am avut parte până în ziua de astăzi și să dau la sfârșitul vieții mele de amărăciunea pe care nu o cunosc decât din frică. Voi știți, voi faceți; de mine să nu ascultați. Mi-e greu să-mi părăsesc coliba în care mi-am petrecut viața și mi-am crescut copiii și mă cuprinde un fel de spaimă când mă gândesc să rămân singură într-înșă: de aceea, poate că mai ales de aceea, Ana îmi părea prea tânără, prea așezată, oarecum prea blândă la fire, și-mi vine să râd când mi-o închipuiesc cârciumăriță.

– Vorbă scurtă, răspunse Ghiță, să rămânem aici, să cârlesc și mai departe cizmele oamenilor, care umblă toată săptămâna în opinci ori desculți, iară dacă duminica e noroi, își duc cizmele în mână până la biserică, și să ne punem pe prispa casei la soare, privind eu la Ana, Ana la mine, amândoi la copilași, iară dumneata la tustrei. Iacă liniștea colibeii.

– Nu zic, grăi soacra așezată. Eu zic numai ce zic eu, vă spun numai așa, gândurile mele, iară voi faceți după gândul vostru, și știți prea bine că, dacă voi vă duceți la moară, nici vorbă nu poate fi ca eu să rămân aici ori să mă duc în altă parte: dacă vă hotărâți să mergeți, mă duc și eu cu voi și mă duc cu toată inima, cu tot sufletul, cu toată dragostea mamei care încearcă norocul copilului ieșit în lume. Dar nu cereți ca eu să hotărâsc pentru voi.

– Atunci să nu mai pierdem vorba degeaba: mă duc să vorbesc cu arândașul, și de la St. Gheorghe cârciuma de la Moara cu noroc e a noastră.

– În ceas bun să fie zis, grăi bătrâna, și gând bun să ne dea Dumnezeu în tot ceasul!

(Ioan Slavici, „Moara cu noroc”)

1 Identifică două teme/ motive literare în textul dat.

Tema textului se referă la ideea generală, conținutul abstract al unei opere literare; motivul este unitatea minimală care exprimă la nivel particular tema.

2 Precizează semnificația enunțului din incipitul textului.

Incipitul textual este reprezentat de secvența introductivă a textului.

3 Precizează valoarea artistică a utilizării unui mod de expunere.

Modurile de expunere sunt: narațiunea, descrierea, dialogul, monologul.

4 Prezintă semnificația termenului „noroc”, având în vedere vorbele bătrânei și denumirea hanului.

5 Identifică o modalitate de caracterizare a personajului Ana.

Modalitățile de caracterizare sunt: caracterizarea directă, caracterizarea indirectă, autocaracterizarea.

6 Comentează semnificația opoziției dintre opiniile celor două personaje aflate în dialog.